

BEZPRAWNE NABYCIE, SPRZEDAŻ I UŻYWANIE SPECJALNYCH ŚRODKÓW TECHNICZNYCH INFORMACJI: PODSTAWOWY APARAT POJĘCIOWY

Omówione kategoriально-pojęciowy aparat nielegalnych zakupu, sprzedaży i używania specjalnych środków technicznych tajnych informacji.

Słowa kluczowe: aparat pojęciowy, specjalne środki techniczne tajnych informacji, nielegalne nabycie, sprzedaż i używanie.

ILLEGAL ACQUISITION, SALE AND USE OF SPECIAL TECHNICAL MEANS OF OBTAINING INFORMATION: A BASIC CONCEPTUAL FRAMEWORK

Considered categorical-conceptual apparatus of the illegal acquisition, distribution and use of special technical means of secret obtaining of information.

Keywords: conceptual framework, special technical means of secret obtaining of information, illegal acquisition, sale, and use.

*** D. Mazyrkov**
doktorant Narodowej
akademii Służby
bezpieczeństwa Ukrainy
(m. Kijów, Ukraina)

НЕЗАКОННЕ ПРИДБАННЯ, ЗБУТ ТА ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ: БАЗОВИЙ ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ

Розглянуто категориально-понятійний апарат незаконних придбання, збуту й використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

Ключові слова: понятійний апарат, спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, незаконні придбання, збут й використання.

Постановка проблеми. За сучасних умов в юридичних науках все частіше постають питання, вирішення яких має значення для всіх наук кримінально-правового циклу, що займаються проблемами, пов'язаними з протидією злочинності. Тому виникає потреба в більш глибокому вивченні, узагальненні та науковому тлумаченні з метою чіткого розуміння як самих цих питань, так і визначення напрямів вирішення пов'язаних з ними проблем, вибору наукових методів їх розв'язання. Вивчення питання щодо спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації та вдосконалення категорійного апарату науки потребує і різного підходу, і різного інструментарію, і відповідного рівня самого дослідження. Відомий вітчизняний науковець А.В.Іщенко вказує на ту обставину, що самодостатність науки, її самостійність значною мірою пов'язується з понятійно-термінологічним апаратом тієї чи іншої системи знань і підкреслює, що, порівняно з іншими науками, понятійний апарат криміналістики має не таку вже і давню історію. Це спричиняє необхідність формування самого понятійного апарату та обґрунтування його криміналістичного змісту [1, с.12]. Саме тому дослідження питань щодо термінологічного визначення понять СТЗ, сутності, змісту окремих термінів чи їх сполучень має значення для розкриття проблематики дослідження криміналістичних аспектів використання СТЗ негласного отримання інформації і формулювання виважених рекомендацій та належним чином обґрунтованих висновків. Виходячи з вищевикладеного, метою і завданням статті є

дослідження особливостей становлення та формування понятійного апарату незаконних придбання, збуту й використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

Виклад основного змісту. У наукових дослідженнях дотримання єдиної і чітко визначеної термінології, що має загальний і загально визнаний характер, є обов'язковою вимогою. Особливо це стосується тих випадків, коли використовується в певних галузях термінологія містить також низку термінів і понять, що застосовуються в суміжних галузях науки чи практичної діяльності і безпосередньо стосуються проблеми. Вивчення будь-яких явищ та процесів дійсності буде неможливим без розуміння сутності основних понять, які розкривають їх зміст і значення. Так само неможливим буде вивчення діяльності людини без усвідомлення того, як визначається конкретна діяльність, якими поняттями розкрито її змістовний бік, визначено отримані результати. Зрозумілість та однозначність розуміння термінів дає змогу правильно сприймати сутність повідомлень, даних, розуміти зміст відомостей, рекомендацій, що ними викладені. Кожна наука має власний термінологічний апарат, за допомогою якого здійснюється викладення її теорії, предмету, завдань, інструментарію тощо. Термін лише позначає (називає) що-небудь, поняття – логічно оформлює думку про позначене, категорія ж в абстрактному вигляді виражає сутність реального об'єкта дослідження [2, с.24].

В.А.Колесник слушно звертає увагу на те, що для того, щоб з'ясувати істину природу інформації, сутність інформаційних процесів, які лежать в основі пізнання матеріального світу, а отже і такого соціального явища як злочин, необхідно перш за все виходити із їх тісного зв'язку з відображенням як властивістю усієї матерії. Для правильного вирішення криміналістичних завдань необхідно враховувати взаємодію одного матеріального утворення з іншим, використовуючи при цьому принцип адекватного відображення об'єкта, що відображається, з відображаючим його об'єктом [3, с.39-40].

Законом України "Про інформацію" в ст. 1 визначено, що під інформацією цей Закон розуміє документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі. Ст. 26 цього Закону визначає джерела інформації, якими є передбачені або встановлені законом носії інформації: документи та інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію, а також повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи [4, ст. 650]. Загальновідомо, що на сучасному етапі розвитку людства інформація відіграє неоціненну роль, надаючи унікальні можливості для розвитку особи, суспільства та держави. Зокрема, це актуально для інформації, що забезпечує розвиток економічних відносин, оскільки інформаційні ресурси стали доволі цінним товаром. Окреме значення має інформація, що отримується співробітниками правоохоронних органів під час виконання покладених на них службових обов'язків. Такою є, наприклад, оперативно-розшукова інформація, яка використовується в досудовому розслідуванні, і якою є відомості, що отримані у встановленому законом порядку уповноваженими на те оперативними підрозділами із застосуванням гласних та негласних сил, засобів, методів і які мають значення для встановлення обставин вчинення злочину, викриття винних, а тому така інформація підлягає окремому захисту від її несанкціонованого витоку [3, с.63]. Держава встановлює для всіх суб'єктів інформаційних правовідносин своєрідні "правила гри", дотримання яких гарантує їм правове регулювання обігу будь-якої інформації. З розвитком ринкових відносин багато які з видів інформації, зокрема й тієї, що належить правоохоронним органам, набувають комерційної цінності. Загроза втратити цінну інформацію змушує державу, організації та окремих осіб створювати цілі системи для захисту інформації, яка їм належить, від витоку та використання іншими особами. Результативним видом такого захисту інформації є її кримінально-правовий захист, а важливим способом його забезпечення є розроблення криміналістичних рекомендацій,

тактико-криміналістичних прийомів, використання яких дає можливість своєчасно виявити ознаки злочину, встановити і притягти до кримінальної відповідальності винних осіб.

Об'єктивна сторона складу злочину, передбаченого ст. 359 КК України, може мати вираз в діях, що здійснюються в будь-якій із вказаних в законі форм: а) у незаконному придбанні; б) у незаконному збуті; в) у незаконному використанні спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації або у їх поєднанні в діях окремої особи.

Придбати – означає стати власником чого-небудь; набути, справити [5, с.692]. Більш дослідженим термін "придбання" є в розумінні його застосування до придбання наркотичних засобів, під яким розуміють їх купівлю, обмін на інші товари або речі, отримання як плати за виконану роботу чи надані послуги, позики, подарунка або сплати боргу, привласнення знайденого. Придбання зазначених предметів може бути як оплатним, так і безоплатним [6, с.721]. Придбання спеціальних технічних засобів – це отримання їх у власність (володіння, користування та розпорядження) будь-яким способом. Незаконним придбанням СТЗ негласного отримання інформації необхідно вважати їх купівлю, обмін на інші товари або речі, прийняття як оплати за виконану роботу чи надані послуги, безоплатне отримання від інших, привласнення знайденого. Вважаємо, що придбання СТЗ негласного отримання інформації може мати форму набуття права особою користуватися ними не на постійній, а на тимчасовій основі, навіть для їх одноразового застосування.

Термін збут в словниковому розумінні пропонують розглядати як продаж готової продукції, сировини [7, с.125]. На думку А.Б.Борисова, збут – це продаж, реалізація підприємством, організацією, підприємцями виробниками виготовленої продукції, товарів з метою отримання грошової виручки, забезпечення надходження грошових коштів [8, с.660]. І.П. Фомінський вважає, що збут товарів – це діяльність виробників і посередників з реалізації виготовлених товарів споживачу. Збутову діяльність виробник може здійснювати самостійно або доручити посереднику [9, с.352]. Науково-практичні коментарі до кримінального законодавства України не містять тлумачення терміну "збут" у його відношенні до спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. Натомість в таких коментарях та в наукових публікаціях значну увагу приділено розгляду питань незаконного збуту наркотичних засобів, збуту майна, одержаного злочинним шляхом. Зазвичай під незаконним збутом наркотичних засобів розуміють будь-які способи сплатного чи безоплатного розповсюдження наркотичних засобів серед невизначеного кола осіб (продаж, дарування, обмін, сплата боргу, позичання за певних умов, пригощання цигарками, які містять наркотик, тощо). Незаконний збут наркотичних засобів передбачає їх відчуження іншій особі, яка може розпоряджатися ними як своїм майном [6, с.722]. Збут майна, завідомо одержаного злочинним шляхом розуміють як оплатне чи безоплатне відчуження майна іншій особі, що може бути вчинене у формі продажу, дарування, обміну тощо [6, с.459]. Незаконний збут холодної, вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин розуміють як умисну передачу їх іншій особі поза встановленим порядком шляхом продажу, обміну, дарування, сплати боргу тощо [6, с.647].

Стосовно збуту СТЗ негласного отримання інформації більш точною є визначення поняття "збут", що запропоноване С.В.Мочерним, Я.С.Ларіною, О.А.Устинко, на думку яких, збут – це комплекс після виробничих операцій, які здійснюють юридичні та фізичні особи з моменту виготовлення продукції до її продажу покупцеві включно. Основні функції збуту: продовження процесу безпосереднього виробництва (добробка і підготовка до продажу); остаточне визначення вартості ціни товарів з урахуванням співвідношення попиту і пропозиції; посилення конкурентоспроможності товару завдяки рекламі, наданню комплексу після продажних послуг тощо; дослідження ринку, активний вплив на виробництво на основі вивчення потреб покупців. Конкретизацією категорії "збут товарів" є поняття "канал збуту". Складова частина збуту – продаж товарів, тобто особисте ділове спілкування продавця і покупця щодо якості й ціни товару, спрямоване на передання продавцем товару покупцеві за грошову оплату [10, с.259.]. Проте під розуміння збуту товарів у разі незаконного збуту

СТЗ підпадають і випадки, коли такі технічні засоби були не виготовлені чи розроблені особою, яка їх відчужує, а придбані нею раніше в інший спосіб і незаконно збуваються іншим особам для використання з метою негласного отримання інформації.

Отже, під незаконним збутом спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації потрібно розуміти будь-які оплатні чи безоплатні форми їх реалізації всупереч Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності", спільного наказу Ліцензійної палати та СБУ від 07.04.1999 р. №30/76 Про затвердження Інструкції про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови) з розроблення, виготовлення і реалізації спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного отримання інформації та контроль за їх дотриманням.

Термін "використовувати" в його загальному словниковому розумінні означає застосовувати, вживати що-небудь з користю, користуватись чимось [5, с.297]. Кримінальна відповідальність особи, що передбачається кримінальним законодавством України саме за «використання», має багато згадувань у різних статтях КК України, зокрема: використання безпорадного стану потерпілого, використання влади або службового становища, використання дитячої праці, використання завідомо підробленого документа, використання зброї, використання найманців, використання спеціальних засобів, використання транспортних засобів тощо. Використання СТЗ негласного отримання інформації посягає на недоторканість приватного життя, особисту і сімейну таємницю, захист честі і доброго ім'я особи, на таємницю переписки, телефонних переговорів, поштових та інших повідомлень, а також на недоторканість житла чи іншого володіння особи. Неприпустимим є не лише розповсюдження інформації про особисте життя особи без її згоди на це, а й будь-яке інше використання та зберігання отриманої інформації. Для того, щоб отримати інформацію про особу в таємниці від неї, вдаються до різних способів – прямого викрадення, таємного заволодіння носіями інформації, підкупу осіб, які можуть повідомити певні відомості, або ж із застосуванням з цією метою технічних засобів отримання інформації. Використання СТЗ, по своїй суті є прихованим не лише від особи, інформацію про яку отримують, а й від інших навколишніх осіб (негласним) застосуванням для отримання інформації. Оскільки однією із важливих ознак СТЗ є запрограмованість такого засобу, то його використання здійснюється відповідно до інструкції (програми). Запрограмованість – це визначення призначення пристрою для негласного отримання інформації включає в себе відповідний алгоритм дій пристрою, який у відповідності до технічного завдання: вмикає пристрій, починає фіксацію інформації (аудіо, відео, фото та ін.), припиняє її, передає отриману інформацію на відділений накопичувач або записує на вмонтований в пристрій накопичувач, у разі необхідності знищує пристрій та ін.

Практика тлумачення й використання понять "спеціальна техніка" та "спеціальні технічні засоби" в різних джерелах інформації і різноманітних сферах діяльності надзвичайно різноманітна. Енциклопедичне поняття "техніка" являє собою визначення певної сукупності засобів людської діяльності, створених з метою здійснення процесів виробництва і обслуговування невиробничих потреб суспільства [11, с.1321]. З погляду змісту, поняття "засіб" визначається як предмет, сукупність приладів для здійснення будь-якої діяльності. Засоби – це предмети, які людина використовує як чинник впливу на певні явища [11, с. 382].

Віднесення тих або інших засобів до СТЗ негласного отримання інформації повинно здійснюватися на основі чітких принципів та низки критеріїв. Сьогодні такі підходи мають бути застосовані до технічних засобів негласного отримання інформації незалежно від того, ким саме вони можуть бути використані. Головним є те, що правомірно негласно отриманою може бути лише інформація, яка отримується в установленому для цього порядку і уповноваженими на те особами. Сьогодні такими особами, що мають право використовувати СТЗ для прихованого отримання інформації, в Україні не можуть бути пересічні громадяни чи представники недержавних структур або приватних детективних

розшукових агентств як це має місце в окремих країнах Заходу та Росії. Спеціальні технічні засоби для зняття інформації з каналів зв'язку, інші засоби негласного отримання інформації (СТЗ) – це технічні засоби, устаткування, апаратура, прилади, пристрої, препарати та інші вироби, спеціально розроблені, виготовлені, пристосовані для негласного отримання інформації, або технічні засоби, запрограмовані з цією самою метою з використанням спеціального програмного забезпечення. Розроблення СТЗ складається із стадії робіт від проектування до серійного виробництва. Виготовлення СТЗ – це діяльність, пов'язана з випуском СТЗ, яка передбачає всі стадії технологічного процесу зі створення зразків СТЗ відповідно до розробленої технічної та нормативно-технічної документації, приймання результатів робіт з проведенням заходів щодо оцінки якості та підтвердження відповідності. Збут СТЗ – це будь-які операції, що здійснюються за договорами поставки виготовлених СТЗ відповідно до Цивільного кодексу України.

Під спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації необхідно розуміти спеціальну категорію засобів, що характеризуються сукупністю функціональних і конструктивних ознак, призначених для негласного добування інформації про явища, події, факти і процеси. До таких спеціальних технічних засобів відносять засоби для: негласного отримання та реєстрації акустичної інформації; візуального спостереження та документування; прослуховування телефонних розмов; електронного перехоплення та реєстрації інформації з технічних каналів зв'язку; контролю поштових повідомлень та відправлень; дослідження предметів та документів; обстеження приміщень, транспортних засобів та інших об'єктів; отримання інформації з технічних засобів її збереження, обробки, передавання; ідентифікації особи.

Отже, спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації мають такі конструктивні ознаки як багатфункціональність, пристосованість для прихованого застосування, зазвичай, мініатюрність конструкції. Можливість використання для негласного, прихованого від інших осіб отримання інформації звичайних виробів міжгалузевого та побутового призначення не може бути підставами для визначення виробу, як "спеціальний технічний засіб негласного отримання інформації". Додатковими конструктивними особливостями СТЗ можна вважати високу роздільну здатність використаних у їх конструкції об'єктів та наявність високої звукової чутливості мікрофонів за малого розміру таких конструктивних елементів і низька енергоспоживаність, яка дозволяє тривалий час використовувати пристрій без заміни малих за розміром елементів живлення. Останні із зазначених ознак підкреслюють той факт, що у виготовленні та використанні спеціальних технічних засобів застосовуються найновіші технічні досягнення і технології, що доступні не кожному пересічному користувачу.

Вважаємо, що узагальнення виокремлених ознак дозволяє нам запропонувати таке визначення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації як сукупності науково-обґрунтованих, здатних для тривалої роботи, технічних пристроїв, які спеціально створені, розроблені, запрограмовані або модернізовані для негласного отримання інформації під час здійснення оперативно-розшукової діяльності або під час досудового розслідування. Для всіх елементів законного обігу СТЗ негласного отримання інформації характерними є такі ознаки: наявність спеціального дозволу на вчинення дій з використанням СТЗ; обіг допускається лише відносно тих СТЗ негласного отримання інформації, які передбачені встановленим переліком; обіг СТЗ негласного отримання інформації здійснюється за умови встановлення безпосереднього контролю, що здійснюється співробітниками уповноважених органів з дотриманням умов та вимог його здійснення. Використання СТЗ є особливим елементом обігу, основна вирізняльна риса якого – заздалегідь суворо обмежене коло суб'єктів, котрі мають право на використання СТЗ негласного отримання інформації із заздалегідь визначеною метою її отримання.

Спеціальну техніку, що використовується у сфері протидії злочинності, складає велика кількість різноманітних приладів, апаратів і пристроїв, спроби класифікації яких

можна знайти у спеціальній літературі. Але в більшості випадків такі класифікації пропонують або за оперативною спрямованістю, або як засоби криміналістичної техніки і майже не існує класифікацій спеціальних технічних засобів. На нашу думку, СТЗ негласного отримання інформації можна класифікувати за декількома напрямками:

1. За призначенням – власне СТЗ пристосовані для негласного отримання інформації.

2. За видом отримуваної інформації – відео-, аудіо-, перехоплення повідомлень та випромінювань, визначення місця розташування об'єкта спостереження.

3. За способом зняття (отримання) інформації – радіоканали, канали космічного зв'язку, спеціально прокладені та такі, що існують як провідники.

4. За місцем установаження СТЗ негласного отримання інформації – на об'єкті зняття інформації або поза об'єктом.

Спірні питання щодо належності до спеціальних і призначених для негласного отримання інформації конкретного технічного засобу, який розробляється, виготовляється і реалізується суб'єктом господарювання, вирішуються експертно-технічною комісією СБ України. Можливості застосування СТЗ визначаються загальним технічним розвитком людства та технологічними можливостями суб'єктів, що їх виробляють.

Висновки. Враховуючи, що об'єктивна сторона складу злочину, передбаченого ст. 359 КК України, може мати вираз в діях, що здійснюються в будь-якій із вказаних в законі форм: а) у незаконному придбанні; б) у незаконному збуті; в) у незаконному використанні спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації або у їх поєднанні в діях окремої особи, пропоную наступне визначення термінів.

Під **незаконним придбанням** слід розуміти отримання особою СТЗ будь-яким іншим, окрім законного, способом, тобто їх купівлю, обмін на інші товари або речі, прийняття як оплати за виконану роботу чи надані послуги, безоплатне отримання від інших, привласнення знайденого.

Під **незаконним збутом** слід розуміти будь-який, окрім законного, спосіб відчуження СТЗ (продаж, дарування, обмін, сплата боргу), будь-якою, окрім уповноваженої згідно із законом, особою.

Незаконне використання СТЗ слід тлумачити, як негласне отримання інформації (яке по своїй суті є прихованим не лише від особи, інформацію про яку отримують, а й від інших навколишніх осіб (негласним) застосуванням засобів, ПЗ та ін. для отримання інформації) з будь-яких каналів, будь-якою, окрім уповноваженої на це законодавством, особою, у будь-який, окрім визначений законодавством спосіб.

Спеціальні технічні засоби необхідно розділити, відповідно за способом виготовлення та іншими технічними характеристиками на визначений у ліцензійних умовах термін "спеціальні технічні засоби для негласного отримання інформації", як технічні, програмні засоби, обладнання, апаратура, прилади, пристрої й інші вироби, призначені (спеціально розроблені, виготовлені, запрограмовані, пристосовані) для негласного отримання інформації, а також на інші технічні засоби спеціально пристосовані для негласного отримання інформації. Це необхідно, оскільки виникає ряд проблемних питань при віднесенні до СТЗ виготовлених кустарним шляхом засобів, спеціально пристосованих для негласного отримання інформації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Іщенко А.В. Проблеми загальної теорії криміналістики / А.В.Іщенко // Криміналістика XXI століття / Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 25-26 листоп. 2010 р. – Х.: Право, 2010. – С. 9-13.

2. Лубин А.Ф. Методология криминалистического исследования механизма преступной деятельности: автореф. дисс. докт. юрид. наук: спец. 12.00.09 / А.Ф.Лубин. – Н.Новгород, 1997. – 53 с.
3. Колесник В.А. Правові, організаційні і тактичні аспекти використання оперативно-розшукових матеріалів у розслідуванні злочинів: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / В.А.Колесник. – К., 1998. – 221 с.
4. Закон України "Про інформацію" // Відомості Верховної Ради, 1992. - № 48.
5. Новый тлумачний словник української мови у чотирьох томах. Т.3. – К.: Вид-во Аконіт, 2001. – 927 с.
6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 3-тє вид., переробл. та доповн. / за ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К. : Атіка, 2005. – 1064 с.
7. Новый тлумачний словник української мови у чотирьох томах. Т.2. Укладачі: В.Яременко, О.Сліпущко. – К.: Вид-во Аконіт, 2001. – 911 с.
8. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. – М.: Книжный мир, 2001. – 895 с.
9. Внешнеэкономический толковый словарь / Под ред. И.П. Фоминского. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 512 с.
10. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. Т.1. / С.В.Мочерний, Я.С.Ларіна, О.А.Устинко, С.І.Юрій. – Львів: Світ, 2005. – 616 с.
11. Советский энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров. 2-е изд. – М. : Сов. энциклопедия. – 1600 с.

ILLEGAL ACQUISITION, SALE AND USE OF SPECIAL TECHNICAL MEANS OF OBTAINING INFORMATION: A BASIC CONCEPTUAL FRAMEWORK

D. MAZURKOV

Statement of the problem. In modern conditions in legal Sciences more often there are issues that matters to all the science of criminal law disciplines, dealing with combating crime. Therefore there is a need for deeper study, generalization and scientific interpretation for the purpose of a clear understanding of these issues and finding ways to solve the related problems, the choice of scientific methods to solve them. Study about special technical means of secret obtaining of information and improvement of the categorical apparatus of science and requires different approach and different tools and the appropriate level of study. Famous Russian scientist A. V. Ishchenko points to the fact that the sufficiency of science, its independence largely associated with the conceptual and terminological apparatus of a system of knowledge, and stresses that, compared with other Sciences, the conceptual apparatus of criminology do not have such a long history and. This makes it necessary to develop the conceptual framework and the rationale for its forensic content [1, p. 12]. That is why research questions regarding terminology the definitions of TSW, the essence, the content of certain terms or their combinations has significance for revealing perspective of the study of forensic aspects of the use of STS secret information and the formulation of balanced recommendations and duly substantiated conclusions. Based on the foregoing, the purpose and objective of the article is research of features of development and formation of the conceptual apparatus of the illegal acquisition, distribution and use of special technical means of secret obtaining of information.

Summary of the main content. In research in compliance with the uniform and well-defined terminology that is common and universally recognized character, is a mandatory requirement. This is especially true in those cases when used in certain industries, the terminology also contains a number of terms and concepts used in related fields of science or practical activity and directly relate to the problem. The study of any phenomena and processes of reality will be impossible without understanding the essence of the main concepts that reveal their contents and value. Likewise, it will be impossible for the study of human activity without

awareness of how a specific activity, what are the concepts disclosed its content, defined the results. Clarity and unambiguous understanding of the terms allows us to correctly perceive the nature of the messages, data, and understand the content of information that they contained. Each science has its own terminology which is presenting in theory, subject matter, objectives, instruments and the like. The term only denotes (names) something, the concept is logically formalizes the idea of a designated category in the abstract expresses the real essence of the object of research [2, p. 24].

V. A. Kolesnik rightly draws attention to the fact that in order to find out the true nature of information, nature of information processes that underlie cognition of the material world, and hence such social phenomena as crime, we must first come from their close ties with reflection as a property of all matter. For forensic tasks necessary to consider the interaction of one material formation with another, using the principle of adequate reflection of the object, reflected, reflecting its object [3, pp. 39-40].

The law of Ukraine "On information" is defined in article 1 that information under the present Law understands documented or publicly announced information about events and phenomena occurring in society, the state and the surrounding natural environment. PT. 26 of the Act specifies the information sources that are provided or prescribed by law media: documents and other media that represent physical objects that store information and media reports, public presentations [4, art. 650]. It is well known that at the present stage of mankind's development information plays an invaluable role, providing unique opportunities for development of personality, society and state. In particular, this is true for information that ensures the development of economic relations, as information resources have become a highly valuable commodity. Of particular importance is the information obtained by law enforcement officers while discharging their official duties. Such, for example, the tracking information that is used in the pre-trial investigation, which is the information obtained in the manner prescribed by law authorized operational units with the use of overt and covert forces, means, methods, and relevance to establish the circumstances of the crime and expose the perpetrators, and therefore such information is subject to separate protection from unauthorized leakage [3, p. 63]. The state sets for all subjects of information relations a kind of "game rules", compliance with which guarantees them legal regulation of the treatment of any information. With the development of market relations of many kinds of information, including the one that belongs to law enforcement agencies, acquire commercial value. The threat of losing valuable information makes the state, organizations and individuals to create entire systems to protect information that belongs to them, from loss and the use of others. Effective form of such protection information is its criminal legal aid as an important way of ensuring that a development is forensic recommendations, tactical and forensic techniques, the use of which enables timely detection of signs of crime, to establish and bring to justice those responsible.

The objective party of a crime specified in article 359 of the criminal code, can be expressed in the actions undertaken in any of the legal forms: (a) the unlawful purchase; b) in illegal sales; C) illegal use of special technical means of secret obtaining information or in combination in the actions of the individual.

To buy means to become the owner of something; to acquire, produce [5, p. 692]. More researched the term "acquisition" is in understanding its application to the acquisition of drugs, which refers to their purchase, exchange for other goods or things, receiving as payment for work performed or services rendered, a loan, gift or payment of the debt, the assignment was found. The acquisition of these items may be compensated and uncompensated [6, p. 721]. The acquisition of special technical means is getting them in the property (possession, use and disposal) in any way. Illegal acquisition of STS secret information it is necessary to consider their purchase, exchange for other goods or things, acceptance in payment for work performed or services rendered, free of charge, receiving from others, the appropriation of found. We believe

that the acquisition of STS secret information may be in the form of acquisition of a right to use them on a permanent and temporary basis, even for a single use.

The term sales in the vocabulary of understanding I propose to consider how the sale of finished products, raw materials [7, p. 125]. According to A. Would.Borisova, sale is a sale, the implementation of enterprises, organizations, businesses, manufacturers made products, goods for the purpose of receiving proceeds in cash, ensure the receipt of funds [8, p. 660]. I. P. Fominsk believes that marketing of products is the activity of producers and intermediaries on sales of manufactured goods to the consumer. Sales activities manufacturer can implement on your own or assign a mediator [9, p. 352]. Scientific-practical commentary to the criminal legislation of Ukraine does not contain the interpretation of the term "distribution" in respect of special technical means of secret obtaining of information. But in these comments and in scientific publications, considerable attention is paid to issues of illegal sale of narcotics, sale of property obtained by criminal means. Usually under the illegal marketing of drugs you know any ways spletnega or gratuitous distribution of narcotic drugs among an indefinite number of persons (sale, donation, exchange, payment of the debt, borrowings under certain conditions, treat cigarettes that contain a drug, and the like). Illegal sale of drugs implies the exclusion of another person who may dispose of them as their property [6, p. 722]. Sale of property knowingly obtained in a criminal way is understood as onerous or gratuitous alienation of property to another person that may be made in the form of sale, gift, exchange, etc [6, p. 459]. Illegal sale of cold, firearms, ammunition, explosives see as deliberate transfer them to another person outside the established procedure by sale, exchange, donation, payment of debt, etc [6, p. 647].

Regarding sales STS secret information more precise the definition of "sale" by S. V. Makername, J. S. Larney, A. A. Ustenko, according to which sales is complex after manufacturing operations, which carry out legal and physical persons from the date of manufacture of the products prior to sale to the buyer, inclusive. The basic functions of marketing: a continuation of the immediate process of production (completion and preparation for sale); the final determination of the cost price of the goods taking into account the ratio of supply and demand; strengthening the competitiveness of the product through advertising, the provision of a range of after sales services, etc.; a market study, the impacts of production on the basis of study of buyers ' needs. A detailed specification of the category "sale of goods" is the concept of "distribution channel". An integral part of the marketing and sale of goods, it has a personal business relationship of seller and buyer regarding the quality and price of goods sent to the transfer by the seller to the purchaser for a cash payment of [10, s.]. However, understanding of sales of goods in the case of illegal sales of TSW and fall cases where such technical tools were manufactured or designed by the person who disposes of them, and purchased it earlier in a different way and illegally sold to others for use to the secret information.

Therefore, under the illegal sale of special technical means of secret obtaining information you need to understand any compensated or uncompensated form of implementation contrary to the Law of Ukraine "On licensing certain types of economic activity," joint order of the chamber of Licensing and SBU from 07.04.1999, No. 30/76 On approval of the Instruction about conditions and rules of implementation of business activity (licensing conditions) for the development, manufacture and sale of special technical means for removal of information from communication channels, other means of secret information and control over their observance.

The term "use" in its General dictionary sense, means to apply, to consume anything with a benefit, to use something [5, p. 297]. Criminal liability of the person, as provided by the criminal legislation of Ukraine it is for "use" has a lot of references in different articles of the criminal code of Ukraine, in particular: the use of a helpless condition of the victim, the use of power or official position, use of child labour, the use of falsified documents, the use of weapons, the use of mercenaries, the use of special tools, use of vehicles and the like. The use of STZ secret information violate the sanctity of private life, personal and family secrets, protection of honor and good name, privacy of correspondence, telephone conversations, mail and other

communications, as well as the inviolability of a dwelling or other possession of a person. Unacceptable is not only the dissemination of information about the personal life of a person without his consent, but any other use and storage of the information received. In order to obtain information about the identity secret from her, have resorted to various ways – direct theft, the secret of owning the media, bribery of persons who may report certain information, or by using to this end the technical means of obtaining information. Using TSW, in essence, is hidden not only from individuals, information which the, but also from other surrounding entities (unofficial) application for getting information. As one of the important signs of STS is programming such a tool, its use is carried out according to the instructions (program). Programming is the definition of destination devices for secret information includes a corresponding algorithm of actions of the device, which in accordance with technical specifications: includes the device starts recording of information (audio, video, photo, etc.), stops her, and transmits the received information to a remote tape drive or writes to the device built-in storage, in case of necessity destroys the device, etc.

The practice of interpretation and use of the concepts of "special techniques" and "special means" in the various sources of information and different spheres of activity are extremely diverse. Encyclopedic concept of "technique" is a definition of a certain set of means of human activity, created for the purpose of implementation of processes for production and service non-productive needs of society [11, p. 1321]. From the point of view of content, the term "vehicle" is defined as an object, a set of devices for the implementation of any activity. Tools are items that a person uses as a factor of influence on certain phenomena [11, p. 382].

The allocation of certain funds to STS secret information must be based on clear principles and criteria. Today, such approaches should be applied to the technical means of secret obtaining information regardless of who it is they can be used. The main thing is that legitimate behind the scenes can be obtained only information obtained in accordance to this procedure and authorized persons. Today, such persons have the right to use CTC for the hidden information, in Ukraine cannot be ordinary citizens or representatives of non-governmental agencies or private detective agencies detective as is the case in some Western countries and Russia. Special technical means for removal of information from communication channels, other means of secret information (its) – technical means, equipment, apparatus, instruments, devices, drugs and other products specifically designed, manufactured, adapted for secret information, or software that is programmed with the target using special software. The TSW development stage consists of works from design to serial production. Production of CTC is the activity associated with the release of TSW, which includes all stages of the process for creating samples bonded warehouse in accordance with the developed technical and normative-technical documentation, acceptance of the results of work with activities to assess the quality and conformity assessment. Sales STS is any operation carried out under a supply contract made TSW according to the Civil code of Ukraine.

Under special technical means of secret obtaining of information necessary to understand a special category of funds, characterized by a set of functional and structural features intended for secret obtaining of information about phenomena, events, facts and processes. In such special technical means include means for surreptitious obtaining and recording of acoustic information; visual observation and documentation; wiretapping; electronic interception and recording of information from technical communication channels; control of mail and parcels; the study of objects and documents; examination of premises, vehicles and other objects; receiving information from technical means of storing, processing, transmission; identification.

So, special technical means of secret obtaining information have design features such as versatility, adaptability for covert applications, typically, the miniaturization of the structure. The possibility of using for secret, hidden from other persons information of conventional products inter-industry and household use cannot be the basis for product definition, as a "special technical means of secret obtaining of information." Additional design features of TSW can be

considered a high resolution is used in their design of the lenses and the presence of high sound sensitivity microphones of the small size of these structural elements and low Energoprojekt, which allows to use the device without replacement of small-sized batteries. The last of these factors underscore the fact that in the manufacture and use of special technical equipment uses the latest technological advances and technologies that are not available to every ordinary user.

We believe that the generalization of the selected signs allows us to offer the following definition of special technical means of secret obtaining of information as a set of evidence-based, suitable for continuous operation, technical devices specifically designed, developed, programmed or upgraded to secret information during the implementation of operative-search activity or during pre-trial investigation. For all elements of the legal circulation of STS secret information characterized by the following signs: a special permission to perform actions using CTC; turnover is allowed only in respect of those VS secret information provided for the stated list; turnover STS secret information is subject to direct control by employees of the authorized bodies in accordance with the conditions and requirements for its implementation. Use TSW is a distinct element of treatment, the main versnelde feature – advance a strictly limited number of entities that are eligible to use STS secret information with a predetermined order of receipt.

Special equipment used in the field of combating crime is a large variety of devices, apparatus and devices, attempts at classification can be found in the literature. But in most cases, these classifications offer or operational orientation, or as a means of forensic technology and almost non-existent classifications of special technical means. In our opinion, STS secret information can be classified in several ways:

1. On purpose – in fact TCS are adapted for secret information.
2. By referring to the received information – video, audio, interception and radiation, the positioning of the object of observation.
3. By way of clearing (receipt) of information – radio, space communications channels, specially padded and such that there are both conductors.
4. At the place of installation of the STS secret information – on the subject of information retrieval or outside the object.

Controversial issues about being special intended for secret receipt of information of a specific technical means which are designed, manufactured and sold by the entity, are solved expert and technical Commission of security service of Ukraine. The possibilities of application of STZ defines the overall technical development of humanity and the technological capabilities of actors that produce them.

Conclusions. Given that the objective side of a crime specified in article 359 of the criminal code, can be expressed in the actions undertaken in any of the legal forms: (a) the unlawful purchase; b) in illegal sales; C) illegal use of special technical means of secret obtaining information or in combination in the actions of the individual, I offer the following definition of terms.

Under the illegal acquisition should be understood having received any other TSW, but legitimate, way, purchase, exchange for other goods or things, acceptance in payment for work performed or services rendered, free of charge, receiving from others, the appropriation of found.

Illegal sales should understand any except lawful disposition of the bonded warehouse (sale, donation, exchange, payment of the debt), except the Commissioner in accordance with the law, a person.

Illegal use of CTC should be interpreted as tacit information (which in essence is hidden not only from individuals, information which the, but also from other surrounding persons (silent) the use of funds, etc. for information) with any channel, any other than is authorized by law, by the person in any other than specified by the legislation of method.

Special technical means to divide, respectively, the method of manufacture and other characteristics defined in the licensing terms, the term "special technical means for secret information," as technical, software, equipment, apparatus, instruments, devices and other

products designed (specially designed, manufactured, programmed, adapted) for secret information, and other technical means specially adapted for secret information. This is necessary because there are a number of problematic issues in the classification of STS crafted by means specially adapted for secret information.

REFERENCES:

1. Іщенко А.В. Проблеми загальної теорії криміналістики / А.В.Іщенко // Криміналістика XXI століття / Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 25-26 листоп. 2010 р. – Х.: Право, 2010. – С. 9-13.
2. Лубин А.Ф. Методология криминалистического исследования механизма преступной деятельности: автореф. дисс. докт. юрид. наук: спец. 12.00.09 / А.Ф.Лубин. – Н.Новгород, 1997. – 53 с.
3. Колесник В.А. Правові, організаційні і тактичні аспекти використання оперативно-розшукових матеріалів у розслідуванні злочинів: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / В.А.Колесник. – К., 1998. – 221 с.
4. Закон України "Про інформацію" // Відомості Верховної Ради, 1992. - № 48.
5. Новий тлумачний словник української мови у чотирьох томах. Т.3. – К.: Вид-во Аконіт, 2001. – 927 с.
6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 3-тє вид., переробл. та доповн. / за ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К. : Атіка, 2005. – 1064 с.
7. Новий тлумачний словник української мови у чотирьох томах. Т.2. Укладачі: В.Яременко, О.Сліпушко. – К.: Вид-во Аконіт, 2001. – 911 с.
8. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. – М.: Книжный мир, 2001. – 895 с.
9. Внешнеэкономический толковый словарь / Под ред. И.П. Фоминского. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 512 с.
10. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. Т.1. / С.В.Мочерний, Я.С.Ларіна, О.А.Устинко, С.І.Юрій. – Львів: Світ, 2005. – 616 с.
11. Советский энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров. 2-е изд. – М. : Сов. энциклопедия. – 1600 с.